

11

Fortsatta grävningar på
gravfältet vid Merola i Vintala by
av Lundo socken 4.-9. juni 1931.

De år 1930 påbörjade grävningarna på
brandgravfältet vid Merola fortsattes av mig år
1931 med biträde av magister Ella Kivikoski, ar-
tisten frk. Karin Hildén, studeranden Jorma Lep-
pääho och lyceisten ^{Jemari} Sipilä. Denna gäng un-
dersökte ett i söder till rutorna l 9 - s 9 och
t 8, u 8 av 1930 års utgrävning gränsande område
om 36 kvadrater samt 1 m² väster om u 8 och
7 m² norr om t 8 och u 8. Större delen av det under-
sökta området, ~~eller~~ omfattande rutorna l - u x 10 - 12
och p 13, q 3, r 13, ligger på Ylikirri hemmans
mark, de övriga rutorna, t x 4 - 7, t 9, u 6, u 7, u 9, v x 7 - 9,
^{äro} på Merolasidan om gränsen. På Ylikirrisidan höjer
sig marken inom utgrävningsområdet med en jämn
stigning ca 50 - 60 cm från öster mot väster; rutor-
na på Merolasidan ligga nägorlunda plant, men
strax väster och norr om dem stiger terrängen
hastigt. Jfr. foto 2 och 3. Före undersökningen syntes
knappast några märken, som skulle ha antytt,
att gravfältet hade sträckt sig över dessa delar
av backen. Endast på några ställen stucks me-
delstora stenar fram ur grästorven. Då denna
anlägsnades, framträdde här likväl en tät ^{beläggning}
av stenar av mycket växlande storlek (jfr foto 4).
De största mätte ända till över 70 cm i längd, 60 cm i
bredd och 25 - 50 cm i höjd. Stenarna lägo i mörk kul-
turjord, som inneslöt en större, än mindre kvantiteter
kolbitar. I utgrävningens nordöstra del fanns under sten-
läggningen en ungefär 50 cm djup grop, som sträckte
sig över hela rutan u 10 och de närmast intill liggande

rutorna delarna av gravrutorna m 10, n 11 och o 10. Den var fylld med djupsvart kolblandad jord och en del stenar i den voro sotiga. Mindre gropar med brandlager funnos även i rutorna r 10, r 11, s 12, t 10, u 9 och v 9 och och i rutor med jämnare botten voro de nedersta stenarna ofta svårade av eld. I rutorna u 10 - u 11 låg en 85 cm lång och 43 - 55 cm bred flat och tunn stenskiva på botten och på den lågo några mindre stenar i 1-2 lager. I andra rutor åter voro bottenstenarna mindre och de på dem liggande stenarna stora. Samma iakttagelse hade gjorts i det år 1930 undersökta området (jfr berättelsen 1930 sid. 5).

Spridningsområdet undersökta området hittades sönderbrutna och av eld skadade av föremål från vikingatiden; hela saker voro mycket sällsynta. Föremålen lågo i växlande djup (12-45 cm) under markytan mellan och under stenarna. De utgjordes till största delen av bronsmycken och pärlor av glas, glasfluss och brons; dessutom hittades några beslag, knivbett, en bensål, ett vikblad m. m.; av vapen från vikingatiden hittades blott en fragmentarisk svärdsklinga, en hel spjutspets med halk och ett fragment av brätet till en sköldbuckla av järn. Krukstämror förekommo i mycket, men deras spridning över de undersökta rutorna var ojämn. Tubrikast voro de i utgrävningens sydvästra del, där rutorna r 10, s 12, t 10, t 11, u 9, u 10, v 9 voro givande. I samma trakt hittades även brända benbiter i större mängd än i de andra delarna med undantag för rutorna l 10, l 11, m 12 och t 6. Jfr. bilaga 1.

År 1930 hade i rutorna q 9 och s 9 helt nära gränsen mot 1931 års grävningens område upptäckts två vapengraver från 400-talet, som gävo anledning att hoppas på nya fynd från denna tid, då grävningarna fortsattes. Dessa förhoppningar blevo även infriade, då i rutorna r 10

endast 70 cm, resp. 1 m från dessa gravar hittades två i kors och med spetsarna uppåt ställda spjutspetsar och 30 cm därifrån, liggande på mark botten och delvis under en sten två spjutspetsar och en kniv, alla från 400-talet e. Kr. I närheten av dessa äldre föremål hittades mycket brända ben. Fyndet är katalogiserade under nr. 9366:1-239.

Genom denna grävning har gravfältets södra gräns sannolikt uppnåtts vid rutorna p-r x 13; den torde icke heller vara långt avlägsen söder om rutorna l-o x 12 och s-u x 12 samt väster om rutorna u x 5-7; däremot är det troligt att gravfältet har sträckt sig något längre åt väster utanför rutorna v x 8-9 och u x 10-12, möjligen även mot öster från rutorna l x 10-12.

Alfred Hackman.

Andra fornlämnningar i Merola trakten.

1) Endast 4,5 m väster om 1931 års grävningens område finnes ett ljust jordblandat röse med en diameter av cirka 4 m. Jfr fotot nr 14 (plåt 7622) i grävningberättelsen 1930.

2) Ungefär 120-150 m (uppskattning) nordväst om detta grävningens område höjer sig ur åkern en låg bergknyppel, på vilken ligger några större stenar. Enligt en stors invidboende torpare Niemis uppgift har här stått ett kummel, vars stenar till största delen blivit avskyrad urgräddning vältade nedför den mot Aura å stupande bergsbranten några tiotal m längre mot väster. Jfr fotona nr 15 och 16 (plåtarna 7623 och 7624) i 1930 års berättelse.

3) I Yliskivi hemmens Vähämettä benämnda skog finnes ungefär en halv kilometer nordnordost från gården en 12,5 m lång vallartad SW-NO orienterad stencättning, som bildas av 1-3 parallella rader av större stenar. Ungefär 2 m norr om dess nordöstra ända finnes en rörsartad samling större stener, som numera ligger i en oregelbunden triangel med 4,8 m längd och 3,6 m bredd. En liknande men av betydligt mindre steners sammansatt anläggning om ca 5 m längd och 2-3,75 m bredd ligger 14 m SSW från stenradens sydvästra ända. Jfr. kartskisserna 2 och 3 och fotona 11-13 (plåtarna 7995-7) i min grävningsberättelse för 1931.

Alfred Hackman.

Bilaga 1.

till berättelsen om A. Huckmans grävningar
 år 1931 på järnåldersgravfältet vid Merola
 i Lunds.

	v	u	t	s									
5		16gr 80L	40gr 28L	42gr 17L									5
6		36gr 190L	152gr 136L	95gr 36L									6
7			4gr 12L										7
8	36gr 15L												8
9	114gr 188L	167gr 154L	15gr 39L										9
					r	q	p	o	n	m	l		
10		40gr 116L	95gr 145L	98gr 15L	27gr 114L	57gr 17L	18gr 69L	14gr 33L	36gr 79L	38gr 88L	143gr 54L		10
11		44gr 46L	113gr 110L	192gr 79L	275gr 80L	20gr 40L	16gr 84L	6gr 18L	51gr 34L	89gr 21L	191gr 120L		11
12		52gr 31L	46gr 34L	155gr 140L	18gr 80L	50gr 44L	24gr 25L	18gr 33L	8gr 71L	111gr 62L	50gr 25L		12
13					10L	25gr 24L	20gr 74L						13
						r	q	p	o	n	m	l	

Översikt över förekomsten av brända ben och keramik-
 bitar i varje av grävningens områdes rutor.

De brända benens sammantagna vikt per ruta anges
 med rött bläck, antalet keramikbitar i varje ruta
 med tusch.

1. Merola, sett från S.

pl. 7986.

2. Vid + ett jordblandat röse, mellan de två x gravfältet. ungefär vid x skall svärdet Hm 9433 ha blivit!

pl. 7987.

3. Merola gravfältets västra del. ^{pl. 8023.} 1931.

4. I mitten och i förgrundens grävningsområde ^{pl. 7988.} 1931
före undersökningen.

5. Merola gravfält 1931. Rötorna l-u x 10-12 efter tårnens borttagande. pl. 7989.

6. Rötorna l-m x 10-12. pl. 7992.

7. Merola gravfält 1931. Spjutspetsarna 9366:138, 139 in situ. pl. 7990.

8. Spjutspetsarna 9366:135, 136 och kniven 137 in situ. pl. 7991.

9. Merola gravfält 1931. Rötorna t7, u7, t-u x 9 ^{pl. 7994} + 12 u8 u9
 efter torvens borttagande. t9 och u8 redan undersök-
 ta 1930.

10. Rötorna t x 9-12, u9, u10 under undersökning. ^{pl. 7993.}

12. Stenvall i ylikirki hemmans Värämetsä skog, ^{pl. 7997.} Vantala by, Lundo socken 1931.

13. Stensättning invid stenvallen, vars nord-
östra ändan synes i bakgrunden. ^{pl. 7996.}

Lieto, Vintalan kylä.

pl. 7622.

14. Kiviröykkiö Merolan kalmiston läheisyydessä Ylikirrin maalla.

Taustassa Auran laakso.

Lieto Vintala.

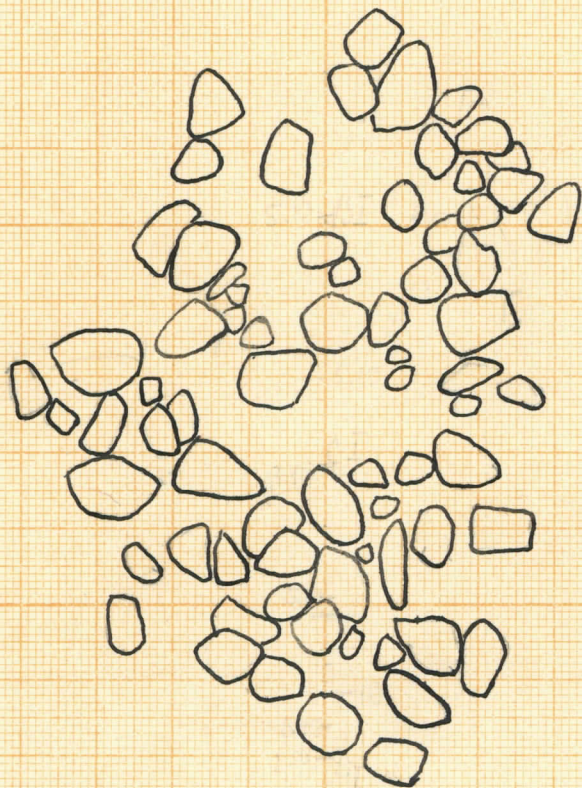
pl. 7623.

15. Taustassa „Uhran kalliö”. Keskellä kalliö, jolla ennen on ollut röykkiö. Katsottuna
Wistä O-päin

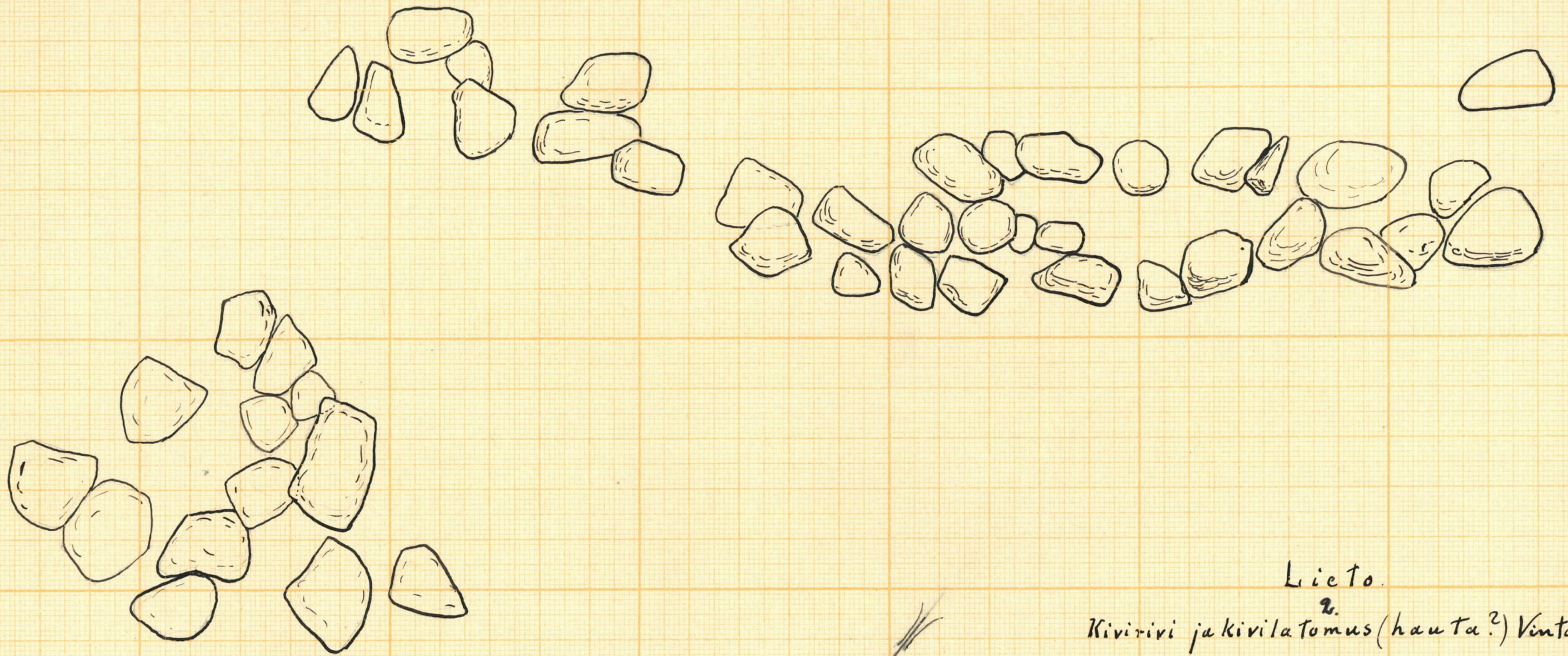
pl. 7624.

16. Auran laakso, katsottuna Merolan kalmiston lähellä olevalta Kalliolta
S-stä N-päin.

Lieto
3.
Kirilatomus (hauta?) Vinta-
lan Kylän Ylikirrin talon
Vähämetsässä.

A. Hackman 1931.

Lieto.

Kivirivi ja kivilatomus^{2.} (hauta^{2.}) Vintalan
kylän Ylikirrin talon Vähämetsässä.

A. Hackman 1931.

